

Čezmejno sodelovanje je ključno za ohranitev kakovosti življenja v Alpah

Zaradi podnebnih sprememb tveganja za naravne nevarnosti naraščajo, kar negativno vpliva na kakovost življenja ljudi, ki živijo v Alpah. Pospešeno izvajanje ukrepov za upravljanje s temi tveganji je torej prioriteta za alpske države, zato je bila to tudi osrednja tema razprave na XVIII. Alpski konferenci.

BRDO, Slovenija, 22. januar 2025: Skoraj vse alpske države so v preteklih nekaj letih prizadele naravne nesreče, saj so zaradi podnebnih sprememb postale pogostejše in bolj intenzivne. V letih 2023 in 2024 so slovenske, švicarske in avstrijske Alpe doživele več katastrofalnih poplav, velik skalni podor v francoskih Alpah pa je povzročil motnje na čezmejni železniški povezavi za več kot eno leto.

Značilnosti gora prispevajo k visoki kakovosti življenja njihovega prebivalstva, saj zagotavljajo naravne vire, čisto vodo, možnosti za rekreacijo in druge koristi. Vendar pa te iste kraje skupnosti tudi ogrožajo. Naravne nesreče, kot so snežni in zemeljski plazovi, poplave, nevihte ali gozdni požari, prizadenejo tako alpsko prebivalstvo kot tudi tiste, ki živijo v nižje ležečih regijah, na primer v regiji Pianura Padana v Italiji, kjer je pomanjkanje dežja v povezavi s pomanjkanjem snega v gorah izjemno obremenilo reko Pad.

Izboljšanje odpornosti, vključno s spodbujanjem podnebno odpornih življenjskih slogov, je ključno. To zahteva okrepitev sodelovanja in skupno ukrepanje na področju upravljanja s tveganji naravnih nevarnosti v alpski regiji. En tak primer je dolgoletna Delovna skupina Alpske konvencije za naravne nesreče, v okviru katere si strokovnjakinje in strokovnjaki iz celotnih Alp trenutno izmenjujejo dobre prakse o orodjih za komuniciranje tveganj prebivalstvu.

To so nekateri izmed poudarkov razprave med ministricami in ministri ter drugimi predstavnicami in predstavniki na visoki ravni iz osmih alpskih držav ter Evropske unije na XVIII. Alpski konferenci, ki je potekala na Brdu.

»Vedno bolj je jasno, da tehnični ukrepi sami po sebi niso dovolj za spopadanje z naravnimi nesrečami. V trenutnem času in še predvsem zaradi podnebnih sprememb se moramo osredotočiti na upravljanje s tveganji in izboljšanjem odpornosti. Čezmejno povezovanje naših aktivnosti in krepitev sodelovanja v okviru Alpske konvencije je pomemben korak v to smer.« - Jože Novak, minister za naravne vire in prostor

Obravnavanje vprašanj, vezanih na kakovost življenja, je bila ena izmed prioritete Slovenskega predsedovanja Alpski konvenciji, rezultat tega dela pa je 10. Poročilo o stanju Alp o kakovosti življenja v Alpah. Poročilo predstavlja skupen koncept in nova spoznanja o kakovosti življenja v Alpah, poleg tega pa tudi predstavi elemente in večje izzive, ki vplivajo nanjo, in poda politična priporočila.

S kakovostjo življenja je povezana tudi druga prioriteta slovenskega predsedovanja – izobraževanje o podnebnih spremembah – ki je bila prav tako na dnevnem redu Alpske konference. Glaven rezultat je nabor priporočil o različnih ciljih in učinkih izobraževanja o podnebnih spremembah, ki poudarjajo potrebo po prilagodljivih regulativnih okvirjih, aktivnem udejstvovanju ter učnih izkušnjah na prostem.

Alpe predstavljajo izjemen ekološki sistem, ki ga zaznamujeta raznoliko rastlinstvo in živalstvo in ki nudi številne ekosistemske storitve. Alpske države so razpravljale o tem, kako lahko Alpska konvencija prispeva k izvajanju globalnega okvira za biotsko raznovrstnost, kar je bila tretja prioriteta slovenskega predsedovanja. Razprava je potekala na osnovi strateškega dokumenta, ki predstavlja vodilo v procesu prenosa globalnih ciljev na alpsko raven na področjih ohranjanja narave, povezljivosti, obnavljanja ter spremljanja.

V središču pozornosti konference so bili tudi mladi, saj so bili na dogodku razglašene zmagovalke in zmagovalci natečaja Young Academics Award – nagrade za mlade znanstvenike. Prvo nagrado je osvojila Agnese Moroni za svojo magistrsko nalogo z naslovom »Zasneževanje kot slaba prilagoditev: Na poti k družbeno vključujočemu in trajnostnemu pristopu k upravljanju voda v Alpah«.

O Alpski konvenciji:

Pred več kot 30 leti je osem alpskih držav – Avstrija, Francija, Italija, Lihtenštajn, Monako, Nemčija, Slovenija in Švica – ter Evropska unija ustvarilo Alpsko konvencijo. Ta poudarja pomen čezmejnega in medsektorskega povezovanja z namenom zaščite in trajnostnega razvoja Alp.